

מדברי המגידיים

כי תבוא

"שש אנוכי על אמרתך כמוצא שלל רב"

שנה חמישית // עלון מספר - 238 // ט"ו אלול תש"פ

נאה

דורש

הרה"ג רבי יעקב ישראל בייפוס שליט"א

קרא בקול נרגש ובהתעוררות עצומה: "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה... שיתברר ויתאמת..."

באחת השנים, בשיחה שאמר מו"ר ר' אליה זצ"ל בישיבה בליל יום הכיפורים, הוא הדריך את בני הישיבה כיצד לומדים מוסר. הוא תיאר שוב שיחה ששמע מר' איצ'לה זצ"ל, שבה הדגים את הצורה שבה יש ללמוד מוסר. מי שחושב, כך אמר, שיושפע מלימוד מוסר במנגינה של לימוד גמרא, אינו אלא טועה. ועמד והקריא את המשפט הראשון ב"מסילת ישרים" בניגון של לימוד גמרא, ואמר: כך לא לומדים מוסר. היאך לומדים? ואז קרא בקול נרגש ובהתעוררות עצומה: "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה... שיתברר ויתאמת... שיתברר ויתאמת... אצל האדם מה חובתו בעולמו".

וציין שכאשר ר' איצ'לה הדגים זאת הורגשה התרגשות גדולה בציבור השומעים.

הגר"א שר זצ"ל בספרו "לקט שיחות מוסר", עומד על ה"עסק" הגדול שהיו עושים סביב מביא ביכורים, כמבואר במשנה (ביכורים פ"ג) וברמב"ם (הלכות ביכורים פ"ד). ואומר שהליווי הגדול בשירה ובזימרה ושאר הדברים שנעשו לכבוד מקיימי מצוות הבאת ביכורים, נועדו לעורר את רגשי ההתפעלות ממצוה זו, כאשר המטרה להביא את העם להתייחס בהתפעלות לקיום מצוות. שכן כאשר יש התפעלות, מוכח מזה עד כמה קשורים הלב והנפש לעבודת המצוות.

וכותב שם שמזה נלמד כיצד מתכוננים ליום הדין והמשפט. היצר משכיח מאתנו את יקרת וסגולת הימים הגדולים האלה. ועלינו לדעת שכל שתרבה ההתפעלות והחרדה מיום הדין, וכן השמחה בבואנו להמליך את מלכנו, יגדל חלקנו באושר הצפוי לבוא אלינו מיום הדין. ככל שנהיה מוכנים יותר, יסלח לנו ה'.

איך יוצרים התפעלות? אומר ר' אייזיק שר, ע"י לימוד המוסר. כאשר נלמד בהתעוררות ובהתרגשות, נחזור ונשנן מאמרי חז"ל הנוגעים לענין, כמה וכמה פעמים תבוא ההתפעלות ותופיע בחזרי לבבנו, וככל שתגדל ההתפעלות כך יגדל שיעור אמת המידה של ערך האדם וערך מעשיו. "החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חיידך!"

העלון השבוע מוקדש להצלחת-

אדווה בת קלודין לשנה טובה, וברכה

והצלחה לכל בני ביתה

העלון מוקדש לרפואת: תמר בת שלומית, ברכה עלקא בת מחלה, דב בן לובה. **לעילוי נשמת:** סבתי- שרה בת אליהו, סבי- אריה ישראל בן נחמן זאב, גיל בן אוריאל, משה בכור בן רבי דוד, לוצ'ה בת הרש לייב, אסתר ברונשטיין בת חווה, הרב משה נתן נטע בן הרב יצחק אייזיק הלוי יונגרייז זצ"ל, אבי- שי הלוי בן יצחק אהרון, אברהם בן רחל. **להצלחת:** שמואל בן נחמה. **לזיווג הגון:** חנה בלה בת חווה, מאיה בת לימור.

העלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת: זאב יהודה בן

חיים מאיר

הרה"ג רבי יעקב ישראל בייפוס שליט"א על לימוד המוסר.

הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א על שמחה בעבודת ה'.

הרה"ג רבי דורון דוד גולד שליט"א על חיים של תורה.

הרה"ג רבי חיים טרנובסקי שליט"א על הכרת הטוב.

הרה"ג רבי זבלון כהנא שליט"א על שמחה בעבודת ה'.

הרה"ג רבי ברוך רוזנבלום שליט"א על חודש אלול.

נא לא לקרוא את העלון

בתפילה ובקריאת התורה

ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, דרשו, תורת יוסף, ואידישער ווינקל.

זמני בניית שבת קודש

בניית שבת קודש י-ם: 18:24

צאת שבת קודש י-ם: 19:36

בניית שבת קודש בני ברק: 18:30

צאת שבת קודש בני ברק: 19:36

שבת שלום!

מצורף מידי שבוע לעלון מוסף בדרכי האמונה והביטחון בראי התקופה

ושם נעבדך

בתוך הצ"ח קללות בפרשה כתוב - "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב".

שואל הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל, מה זה כזאת קללה אז הוא לא עבד בשמחה הרי הוא עשה הכל, ויכול להיות שהוא אפילו מדקדק בהלכה, הוא רק לא עשה את המצווה בשמחה?

אומר הרב פינקוס, זה לא סימן זה רק סיבה. אם אדם הלך ומצא אוצר ופניו נפולות, כולם שואלים אותו למה אתה עצוב הרגע נהיית מיליונר, סימן שהוא לא יודע להעריך את תוכן הדבר שיש לו פה הוא חושב שזה שמטעס, הוא לא מבין שזה מוצרי יודאיקה שכל מוצר 100 אלף דולר, הוא חושב שזה ארגז שאיזה מישהו זרק לפני שנים, שזה איזה גניזה או פח אשפה, אבל הוא לא מבין שאצל הסוחרים כל מוצר כזה שווה המון כסף, הוא לא מבין בזה, אם אתה לא שמח סימן שהוא לא מבין בזה אז פניו נפולות.

אם אתה לא קיים את התורה והמצוות, אמר הרב פינקוס, בשמחה סימן שאתה לא יודע מה זה ללמוד תורה, אתה לא יודע מה זה "אמן יהא שמיה רבה", הוא לא יודע שזה אוצרות.

אומר השפת אמת- יש ללמוד מזה שאם על מיעוט שמחה יש כזו תוכחה קשה כל שכן מידה טובה מרובה, שבני ישראל עובדים את הקב"ה בתוך גלותם, מתוך הקושי, מתוך הייסורים, מתוך הניסיונות, מתוך חוסר כל, ואע"פ כן הם שריים ומקיימים את התורה משמחה מזה תבוא הגאולה בעזרת ה'.

הגמרא בתענית דף כב ע"ב מספרת, שאליהו הנביא אמר על שני אנשים שהם בני עולם הבא. ששאלו אותם על מעשיהם, הם אמרו- "אינשי בדוחי אנחנו ומשמחיני עציבא"- אנחנו יודעים לקחת אנשים ולהכניס בהם רוח חיים, להרים אנשים, וגם כשיש מחלוקת בין שניים אנחנו טורחים לעשות ביניהם. עד כאן הגמרא המפורסמת.

אומר שם רבי עקיבא אייגר בשולי הגיליון- "עיינן תורת חיים סנהדרין פה ע"ב ד"ה שלחן מתם".

שואל "התורת חיים", שאלו את אליהו הנביא ואמר את אותם השניים שהם בני עולם הבא, הרי כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא אז מה הייחודיות של השניים האלה?

אומר התורת חיים וזה לשונו: "דכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא לאחר שמת ונידון בחיבוט הקבר ובעונש גיהנום, שהמיתה והעונשים מכפרים עליו נעשה בן העולם הבא, אך זה בן העולם הבא כמו שהוא חי, כי זה גודל כוחה של שמחה וחדווה בפרט שמשמח את הריים".

זה מכניס את האדם בכרטיס טיסה ישירה לעולם הבא בלי תחנת ביניים, בסוף כולם מגיעים לתחנות ואז לעולם הבא, שמי שמרים אנשים עם האף למטה ומרים אף למעלה הוא מגיע מיד להיות בן העולם הבא.

המשגיח הרה"ג רבי דוד גולד שליט"א

שתרגילנו בתורתך

מאמר ב': אין חיים אלא תורה- כיצד מחשבים את אורך ימיו של האדם?

"ביום שראיתי את המשגיח לראשונה נולדתי מחדש והנה באתי למיר לפני כשנתיים וחצי..."

המשך המאמר משבוע שעבר

נמצא לפי זה כי המושגים "צעיר ו"זקן" נמדדים אך ורק שניצל האדם את זמנו ללימוד התורה.

וכמו שחז"ל דורשים את הנוטריקון של "זקן"- "זה קנה חכמה" כלומר, שמעלת הזקנה אינה אלא עד כמה שאדם זה קנה חכמה. וכמו שמצינו בירושלמי (סוף פרק ב' דברכות) "יגע רבי בון בכ"ח שנה מה שתלמיד אחר למד בק' שנה". כלומר, שמיצה ומילא את כל ימיו בתוכן רוחני.

חיים של תורה

אנחנו השבוע קוראים בתורה פרשת 'כי תבוא' - ברכות וקללות, "אם שמוע תשמע בקול ה' ... "ובאו עליך כל הברכות האלה"... עיצומו של אלול ימי רחמים ורצון, "אני לדודי - ודודי לי", 'פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי - תמימתי'... (לשון המדרש) 'שבת סליחות', במוצש"ק נחל - לבקש סליחות יחד עם כל בית ישראל.

* * *

פרשת השבוע פותחת במצוות ביכורים, וענינה 'הכרת הטוב'! 'הגדתי היום... ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ה'... והנחתו... והשתחית... ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוקיך ולביתך"...

מובא בגמ' (ב"ק צ"ב): 'עשירים מביאין ביכורים בקלות [בכלים] של זהב ושל כסף, ועניים בסלי נצרים של ערבה קלופה, הסלים והביכורים נותנים לכהנים'. ומבואר ברש"י שרק מן - העניים היו לוקחים את הסלים ואילו לעשירים החזירו את הכלים היקרים חזרה. [שכן, מתנתו הלבבית של העני, הספוגה בדם ליבו וחשק לבבו, הוא החשוב לפני השי"ת... ואילו כלי הפאר בהם הביאו העשירים את מתנתם, אינם עושים רושם בשמים!].

* * *

הכח להודות, הינו סגולה גדולה להיות ראויים למתנות שמים נוספות.

בעוד ימים ספורים, נזכיר בעשרת ימי תשובה ארבע תוספות חשובות של בקשה בתפלת שמונה עשרה.

א. 'זכרנו לחיים'... ב. 'מי כמוך'... ג. 'זכות לחיים טובים'... ד. 'בספר חיים'...

אם נשים לב, הבקשות בהם הולכות - ומתפרטות בסדר עולה.

ראשית, אנו מבקשים: 'זכרנו לחיים', מבלי לפרט את טיב ואיכות הענין... אחר כך, אנו מוסיפים לבקש: 'לחיים ברחמים'. היינו חיים של איכות, ברחמים - ובברכה... אחר כך, אנו מוסיפים לבקש: 'לחיים ברחמים'. היינו חיים של איכות, ברחמים - ובברכה... אחר כך, אנו מבקשים עוד יותר: 'זכות לחיים טובים'... שהרי ישנם כל מיני חיים... ישנם החיים וסובלים ר"ל... אבל אנו מבקשים חיים איכותיים וטובים, עם כל המשתמע... ולבסוף אנו מפרטים כמיטב יכלתנו רשימת - בקשות: 'בספר חיים, ברכה, ושלוה, פרנסה טובה, ישועות'...

מה הענין בסדר זה?

שמעתי פעם לבאר, כי דרך ההגשה והבקשה מאת המלך הוא תמיד בדרך ארץ ובאופן של מוסיף והולך, אך באמת, העזות לפרוט את 'שירת הבקשות'... המוזכרת בסוף, היא רק משום שאחרי שאמרנו 'מודים אנחנו לך'... - עכשיו ניתן לבקש ולפרוט מה שרוצים. כי מי שיודע להודות... יכול גם לבקש!

בהיכלה של תורה

בתחילת הפרשה התורה אומרת - 'תחת אשר לא עבדת את אלהיך בשמחה ובטוב לבב'

שואל הספורנו שאלה חזקה מאוד, איפה יש מצווה כזאת לעבוד את ה' בשמחה, איפה רואים שחייבים להניח תפילין בשמחה, לשים מזוזה בשמחה, לברך בשמחה?

אלא אם למדנו שהשמחה מעידה על המצווה, רוצה לומר שאם אדם עושה מצווה בשמחה זה מראה שהמצווה היא חלק ממנו, אבל אם האדם לא שמח במצווה סימן שזה לא חלק ממך, כשאדם לא עושה מצווה בשמחה הפשט הוא שהוא לא חפץ בעבודה הזאת, ואז יינתן ביד אויבך.

שמעתי מעשה על יהודי אחד שגר בחו"ל שרצה לפגוש את מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, ומרוב שהוא כל כך שמח שהוא יפגוש אותו הוא טס מחו"ל בשביל זה.

בס"ד

הרה"ג רבי ברוך רוזנבלום שליט"א

ברוך יאמרו

נאמר (ישעיה א, טו) ובפרשכם כפִיכם אעלים עיני מכם". ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל – המשגיח של ישיבת פוניב' – אמר תמיד, שקיבל מרבתי בקלם, ששתי השבתות האחרונות של השנה, יכולות לחולל מהפך בלבו של אדם – למה? – כי יסוד השבת, הוא יסוד התשובה;

אומרים חז"ל (מסכת שבת קי"ח, ב) – אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר (ישעיה נ"ב) אֲשֶׁרִי אָנוֹשׁ יַעֲשֶׂה הַזֹּאת וּבֶן אָדָם יִחְזִיק בָּהּ שׁוֹמֵר שַׁבַּת מִחֻלְלֵי שְׁמִרָתוֹ יָדוּ מַעֲשׂוֹת כָּל רָע. אל תקרי מחללו אלא מחול לו ... אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנא' (ישעיה נ"ד) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי, וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו' "

נותרו לנו שתי שבתות אחרונות של השנה, שיכולות לחולל מהפך לקראת יום הדין. את השבת א"א לקבל על הדקה שהיא נכנסת, ולהוציא אותה בדקה שהיא יוצאת – בזה האדם מוכיח, שהמצוות לא חשובות בעיניו. אם היינו יודעים עד כמה מייקר הקב"ה את השבת – עד כמה היא חשובה בעיניו – לא היינו מקבלים את השבת על הדקה שהיא נכנסת, ולא היינו מוציאים אותה על הדקה שהיא יוצאת!

כותב המשנה ברורה (הקדמה להלכות שבת) – וזכות שמירת שבת כהלכה מועיל למחול לו על כל עוונותיו, כמו שאמרו בגמרא [שם]... ומה שאמר 'כהלכתו', משום שידוע שיש ל'ט אבות מלאכות, ובכל אב כמה וכמה תולדות ... אך באיזה ענין נוכל לבוא לזו המדרגה שישמור שבת בכל פרטיו – העצה היעוצה לזה, שיראה לזרוז את עצמו ללמוד הלכות שבת ולחזור עליה תמיד כדי שידע האסור והמותר, דאי לאו הכי, אפילו אם ילמוד כל ענינים המוסדים המזרזים לשמירת שבת כראוי לא יועיל לו, וכדאיתא במדרש משלי: "לדעת חכמה ומוסר" – אם יש בידו של אדם חכמה הוא יכול ללמוד מוסר, ואם אין בידו של אדם חכמה אין יכול ללמוד מוסר. והכוונה דאם הוא טועה בעיקר הענין, שחושב שאין זה בכלל איסור, מה יועיל לו המוסר בזה. והכי נמי בעניינו, אם הוא חושב על איזה דבר שאין זה בכלל מלאכה או שבות, לא יועיל לו שום מוסר ... וכבר העיד בנו הגאון בעל 'אורים ותומים' בספרו 'יערות דבש', כי אי אפשר כלל במציאות שינצל מאיסור שבת אם לא ילמוד כל הדינים על בוריים היטב היטב."

לכן כל א' וא' שרוצה לשמר את השבת כהלכתו, ודאי שצריך לעסוק בהלכות שבת. ב"ה יש ספרים נפלאים שעוסקים בהלכות שבת, ואפשר ללמוד בהם בכל א' מסעודות השבת עם כל בני המשפחה, וודאי שזו תהיה זכות עצומה לקראת יום הדין.

ראיתי רעיון יפה, שהמזמור שנוהגים בני עדות אשכנז לומר מר"ח אלול ועד להושענא רבא – "לְדוֹד ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי" – נועד לחזק את עבודת ה' שלנו; שם בסוף המזמור, נאמר "לולא האמנתי לראות בטוב ה' בְּאֶרֶץ חַיִּים: קווה אל ה' חזק ויאמץ ליבך וקווה אל ה' " – לולא אותיות אלול – לראות כל הזמן, עד כמה מטיב איתנו הקב"ה, וזו העבודה שמוטלת עלינו בימים האלה שבה טמונה כל הברכה לשנה החדשה הבעל"ט.

בשל המצב לא ניתן להשיג את העלון בכל הערים
בבתחילה, אלא בעיר פתח תקווה בלבד.
וכן ניתן למצוא את העלון באתרי העלונים, תורת
יוסף, אידישער ווינקל, ואתר דרשו.

עורך: אריאל שוורץ. הפצה: הפרשתון לשבתון. לקבלת
העלון במייל - merav_v2@walla.co.
הקדשה רגילה לשבוע בלבד: 7 ₪. הקדשה לחודש: 25 ₪

אם יש לכם סיפור מחזק או מוסר מרבתינו פרסמו אותו
באן בעלון על מנת שיהיה לזיכוי הרבים (לשליחה:
merav_v2@walla.com) בברכת התורה, העורך.

בדרכי האמונה והביטחון

בראי התקופה

לתגובות ופניות merav_v2@walla.com

פרשת כי
תבוא תש"פ

גיליון מספר 3

קצבה שנתית של הנאות.

מרון הסטייפלר זצ"ל בספרו 'ברכת פרץ' הבין כי כנראה מה שנאמר בגמרא "מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה" אין הכוונה רק על המזון- במאכל ובמשתה, אלא גם על כל הנאותיו של האדם, כי נקצב לו כמה יהנה במשך כל השנה.

הגורמים המשפיעים על המצב הכלכלי

כתב בעל השומר אמונים' וזה לשונו:

"ודע אחי כי גם מה שאמרו חז"ל: אמר רבי חנינא: הכל בידי שמים חוץ מצינים ופחים, שנאמר צינים פחים בדרך עיקש שומר נפשו ירחק מהם, אין הכוונה שח"ו אין זה בהשגחה ואין זה מן השמים, וכי הוא אמינא שבעולם שימצא איזה דבר בלתי השגחה עליונה ח"ו... והאיך אמרו רז"ל שאין זה מן השמים ח"ו והוא תלוי בשמירת האדם? רק תדע שהקב"ה ברא העולם שיתנהג על פי הטבע, וככה כל הנגות הבריאה, והטביע ה' ברוח והקור, שאדם יתקור אם לא ישמור עצמו, ואם האדם מתעקש וסומך על נס שהוא נגד הטבע, אז יש עליו קטרוג בשמים, כי החיצוניים מזדמנים תמיד לפגוע באדם" ('שומר אמונים', מאמר השגחה פרטית, פרק כב, עמוד קלד).

כתב על זה הריטב"א (בבא בתרא קמד, ב') וז"ל: "צינים פחים- פירוש לאו דווקא, אלא הוא הדין כל דבר שיכול להשמר, כגון שאכל דברים המזיקים את הגוף וכיוצא בו".

אי עשיית השתדלות נדרשת.

בעל עסק עצמאי המתרשל בהגשת דוחות לרשות המיסים, עלול לסבול מכך רבות.

בגמרא מסופר על אביי אשר היה מסייר בנכסיו יום יום. יום אחד תפס את אריסו גונב משדהו משאטת של עצים. הגמרא מציינת את אביי לשבח כי בזכות שהיה מסייר יום יום בנכסיו ולא התרשל משמירה על ממונו ניצל מהגניבה. (חולין ק"ה, א').

מה יעשה אדם אשר לא מוצא מקום ממונו יוכל להתפרנס? האם משמעות הדבר הוא שהוא קיבל פטור מעשיית המלאכה?

מצינו בחז"ל שני מקורות כי בעת שלאדם אין פרנסה, הוא צריך לעשות אפילו עבודות בזויות, אחרת יפסיד את כספו בגין השגחת צינים ופחים.

בגמרא מסופר על נכדו של משה רבינו אשר נכשל בחטא חמור של עבודה זרה, ושימש ככהן לפסל מיכה בימי השופטים. הגמרא מביאה שהוא טעה וחשב שדברי חז"ל "לעולם ישכיר עצמו לעבודה זרה ואל יצטרך לבריות" מכוונים לעבודה זרה של ממש, ולא הבין כי הכוונה שאדם צריך לעבוד גם בעבודה קשה ובזויה, וכדברי רש"י "הוא חשוב והמלאכה נמבזה ומכעורה אלא שאין בה איסור".

"פשוט נבלה בשוק ואל תצטרך לבריות" (פסחים קיג).

לפני שאדם מתלונן כי אין לו פת לבני ביתו, עליו לעשות אפילו מלאכות הנראות בעיניו כבזויות- עבודות נקיון בתים, עבודות משק בית, סיעוד קשישים וחולים, ולא לומר "איש חשוב אני, והדבר אינו ראוי לכבודי", או ללכת לגמחי"ם וללות ללא ידיעה מהיכן ישלם.

המשך המדור אי"ה בשבוע הבא.